

právní otázky bez ohledu na skutkové zjištění a bez ohledu na eventuality ze skutkových zjištění se po případě v nesčetném množství podávající, rozřešil, správněji řečeno způsobem pro procesní soud závazným vyložil předpisy zákonné a by jen sporná skutková tvrzení poukázal na pořad práva. To však není úkolem nesporného řízení, jež v tomto případě nespornému soudci přísluší. Naopak jest podle §u 226 c. ř. s. úplně ponechatí těm účastníkům, kteří chtějí nárok onen žalobou uplatňovati, by sami dle své rozvahy a pod svou zodpovědností uvedli ve sporu skutečnosti nárok jejich zakládající, nabídli potřebné důkazy a zejména by si sami upravili prosbu žalobní; rovněž ponechatí jest přijímateli, by uplatnil obranné prostředky ve sporu podle své vůle. Bylo proto podle § 2 čís. 7 nesp. říz. dovolacímu rekursu Jana a Františka D-ových vyhověti tak, jak shora uvedeno. Ježto nejde o řízení podle §u 125 a §u 126 nesp. říz., nebylo vyměřiti lhůtu k zahájení sporu pod určitou propadnou sankcí.

Čís. 6655.

Prodávatel, jenž si vyhradil k prodané věci vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, jest oprávněn, domáhati se na vymáhajícím věřiteli, jenž věc před úplným zaplacením tržové ceny ve vnucené dražbě vydražil a výtěžek dražby obdržel přikázaný, vydání výtěžku z důvodu bezdůvodného obohacení. Lhostejno, že se nebránil proti zabavení žalobou podle §u 37 ex. ř.

Nabytí vlastnictví soudním prodejem věci jest nabytím odvozeným.

Ustanovením § 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. (obchody splátkové) není vyloučena výhrada vlastnictví k prodaným věcem až do úplného zaplacení kupní ceny. Takto vyhražené vlastnické právo není nikterak dotčeno tím, že byla u kupitele vedena na věc exekuce.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1926, Rv I 498/26.)

Žalobce prodal firmě W. a J. lokomobilu na splátky s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení kupní ceny. Dříve, než byla kupní cena úplně zaplacená, zabavilo lokomobilu žalované společenstvo ku vydobytí pohledávky proti firmě W. a J. V dražbě vydražilo žalované společenstvo lokomobilu za nejnižší podání 4.000 Kč. V rozvrhovém řízení byl výtěžek 4.000 Kč přikázán žalovanému společenstvu a jemu též vyplacen. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném družstvu zaplacení 4.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl ku konci důvodů: Žalovaný namítl též, že jest neplatnou úmluva žalobce s firmou W. a J., dle níž si žalobce vyhradil vlastnictví k lokomobile, a to vzhledem k §u 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. Žalobci přísluší prý podle tohoto ustanovení zákona pouze právo na odstup od smlouvy, jehož dosud proti firmě W. a J. nepoužil, takže lokomobila byla v době prodeje nikoliv vlastnictvím žalobce, nýbrž firmy W. a J. Leč námitka tato jest právně bezvýznamna. § 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. nevylučuje výhrady vlastní-

ctví, jež bývá pravidlem u určitých druhů obchodů. Druhý odstavec §u 2 cit. zák. vztahuje se samozřejmě pouze na první odstavec téhož §u. O d-
v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nejprve dlužno zkou-
mati, zda žaloba vykazuje podstatné náležitosti žaloby z obohacení a
zda žalobní nárok podle stavu spisů a nenapadených zjištění prvního
soudu jest zákonem odůvodněn. První soud k těmto otázkám přisvědčil
a odvolací soud sdílí jeho názor. § 1431 obč. zák. předepisuje: »Byla-li
někomu omylem, byť i to byl omyl právní, plněna věc nebo výkon, na
něž nemá práva vůči plnícímu, lze zpravidla v onom případě věc žádati
nazpět, v tomto pak mzdu, přiměřenou zjednanému užítku.« Podstata
a předmět takových nároků spočívá podle všeobecně uznané právní na-
uky v tom, že každému jest přiznáno právo, domáhati se vydání toho, co
z majetku žalobcova přešlo do majetku žalovaného, aniž by žalovanému
bylo příslušelo právo na věc nebo na výkon. Při tom jest lhostejno, zda
věc byla dána nebo výkon učiněn bez právního důvodu (*condictio sine
causa*), či zda žalobce věc nebo výkon žalovanému nedluhoval (*con-
dictio indebiti*) či zda výkon se stal z určitého důvodu, kterýžto důvod
však se neuskutečnil nebo odpadl (*condictio causa data, causa non se-
cuta*) či zda příjemce přijetím plnění se provinil proti zákonu nebo proti
dobrým mravům (*condictio ob turpem causam*). Nárok, o nějž tu jde,
lze považovati pouze za *condictio sine causa*, ježto žalovaný ani netvrdí,
že mu příslušel právní nárok proti žalobci. Všechny nároky z obohacení
předpokládají sice, že žalobce sám plnil, dlužno je však uplatniti i tehdy,
bylo-li vnuceným výkonem plněno za dlužníka, ježto v těchto případech
plnění nebo výkon stane se pouze za dlužníka a jeho jménem. Jest zji-
štěno, že žalobce byl vlastníkem lokomobily prodané firmě W. a J., že
lokomobila byla zabavena v exekuci vedené žalovaným společenstvem
proti firmě W. a J. a že byla prodána. Dále jest zjištěno, že výtěžek z to-
hoto prodeje byl žalovanému pravoplatně přikázán k částečné úhradě
jeho pohledávky proti firmě W. a J. a také mu vydán. Ježto žalovaný ani
netvrdí, že měl nárok proti žalobci, aby mohl požadovati výtěžek ze jmění
žalobcova, vyplývá z toho, že se žalovanému dostalo ze jmění žalobcova
peníze, na nějž neměl právního nároku a tím se obohatil na škodu žalob-
cova. Namítá-li žalovaný, že žalobce mohl nárok vznésti pouze na loko-
mobilu a nikoliv na výtěžek za ni, ježto mu byla odňata pouze lokomo-
bila, a ježto jeho pohledávka přikázáním výtěžku se zmenšila, takže tu
není obohacení, přehlíží, že v exekuční věci zaujímal různé postavení.
Byl vymáhajícím věřitelem, potom vydražitelem zabavených předmětů
a konečně mu byl jako prvnímu zástavnímu věřiteli přikázán výtěžek
prodeje. Obohacení nedostalo se mu jako vydražiteli, ježto jako takový
musel složiti nejvyšší podání. Obohacen však byl tím, že mu byl přikázán
výtěžek z lokomobily, ačkoliv, nemaje nároku proti žalobci, nemohl
vznésti právní nárok na tento výtěžek. Výše tohoto výtěžku za lokomo-
bily byla zjištěna 4.000 Kč. Z toho vyplývá, že skutečná cena lokomo-
bily jest bezvýznamná a že ji proto netřeba zjišťovati. Námitka žalova-
ného, že kupní smlouva mezi žalobcem a firmou W. a J. vzhledem na
podmínky, za nichž byla ujednána, jest nicotnou, jest nerozhodna, ježto
by tato námitka působila pouze v poměru mezi smluvními stranami. Na-

mítá-li žalovaný dále, že z výtěžku bylo by odpočítati výlohy žaloby a exekuce, dlužno k tomu podotknouti, že mu tyto výlohy vzešly pouze vymáháním jeho pohledávky proti firmě W. a J. a že tím nemohla býti zkrácena práva žalobcova. Konečně dlužno zdůrazniti, že žalobci za účelem uplatnění jeho vlastnických práv na lokomobile příslušel především vylučovací nárok podle §u 37 ex. ř. Tím, že žalobce nepoužil tohoto právního prostředku, nepozbyl nároku podle §u 1431 obč. zák., pouze byl nárok ten obmezen na výtěžek, ježto žalovaný, nabyv vlastnictví ve veřejné dražbě, byl chráněn předpisem §u 367 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl devolání.

D ů v o d y:

Žalováno jest pro bezdůvodné obohacení na vydání dražebního výtěžku za lokomobilu proto, že jejím vlastníkem nebyl povinný, nýbrž žalobce. Jest proto otázka, jakou cenu lokomobila skutečně měla, pro rozhodnutí této právní rozepře nerozhodna, jak správně zdůraznil již odvolací soud. Důkazy o okolnostech pro rozhodnutí věci nedůležitých sluší podle §u 275 první odstavec c. ř. s. odmítnouti. Nelze proto odvolacímu soudu důvodně vytýkati vadnost řízení ve smyslu §u 503 čís. 2 c. ř. s., když, řídě se tímto předpisem, neshledal vadu řízení před prvním soudem v tom, že nepřipustil a neprovedl důkazů o ceně lokomobily.

Neopodstatněna jest výtká, že odvolací soud věc nesprávně posoudil po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Dovolání lze naopak ve směru tom odkázati na správné důvody napadeného rozsudku. Zejména odpírá dovolání neprávem žalobci oprávnění k žalobě, poukazujíc k tomu, že nabytí práva vlastnického žalovaným jest nabytím původním a nikoliv odvozeným. Opak plyne, jak opětně již bylo vysloveno nejvyšším soudem (viz na př. sb. n. s. 2917) z ustanovení §u 1089 obč. zák., podle něhož i soudní prodeje zpravidla se řídí podle předpisů o smlouvách, najmě o smlouvě kupní a směnné. Plyne to ostatně i z toho, že § 367 obč. zák. vylučuje vlastnickou žalobu proti tomu, kdo věci nabyt ve veřejné dražbě, jen pro případ bezelstnosti, ale také z úvahy, že podle exekučního řádu prodává zabavené věci soud jako představitel osob na dražbě súčastněných, tedy i povinného. Než dovolání nemá pravdu ani v tom, že žalobce mohl by nanejvýše požadovati vydání lokomobily, neboť přezírá, že ve směru tom byla by vyloučena nejen žaloba vlastnická (§ 367 obč. zák.), nýbrž i žaloba z obohacení, jelikož žalovaný lokomobilu vydražil za 4.000 Kč, tedy za ni zaplatil tento peníz a v důsledku toho se jeho jmění nabytím lokomobily nerozmnožilo vůbec, tím méně bezdůvodně. Tvrdí-li dovolatel, že by bylo neslušné, kdyby takovým způsobem obdržel žalobce více, než činí cena lokomobily, přezírá, že lokomobila byla soudně odhadnuta na 12.000 Kč a že žalovaný ji v dražbě koupil za nejnižší podání 4.000 Kč. Že se dovolatel neprávem dovolává zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., dolíčil správně již první soud. Ostatně tu nejde o právo odstupu od smlouvy, o němž jedná § 2 tohoto zákona, nýbrž o výhradu vlastnického práva až do úplného zaplacení kupní ceny, kteréžto právo vlastnické nijak nebylo dotčeno tím, že na kupitele byla vedena exekuce.